

YANGIN ÖNCESİ, ANINDA VE SONRASINDA ASANSÖRLER

Prof.Dr. C. Erdem İmrak
Asansör Teknolojileri Laboratuvarı
İ.T.Ü Makina Fakültesi

YÖNETMELİK

Çevre ve Şehircilik Bakanlığından:

PLANLI ALANLAR İMAR YÖNETMELİĞİ

Asansörler

MADDE 34-

(4) Kullanılabilir katlar alanı tek katlı olan binalar hariç 800 m²'den veya kat adedi birden fazla olan umumi binalarda en az bir adet asansör yapılması zorunludur. Ayrıca, kat alanı 800 m²'den ve kat adedi 3'ten fazla olan umumi binalarla yüksek katlı binalarda ikinci fıkrada belirtilen asgari ölçülere uygun ve en az 2 adet olmak üzere binanın tipi, kullanım yoğunluğu ve ihtiyaçlarına göre belirlenecek sayıda asansör yapılması zorunludur. **Bu asansörlerden en az bir tanesinin herhangi bir tehlike anında, arıza veya elektriklerin kesilmesi halinde zemin kata ulaşıp kapılarını açacak, yangına dayanıklı malzemedен yapılmış, kuyu içinde, duman sızdırmaz nitelikte, kesintisiz bir güç kaynağından beslenecek şekilde tesis edilmesi gerekmektedir.**

YÖNETMELİK

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'ndan:

ASANSÖR YÖNETMELİĞİ (2014/33/AB)

Ek-1

TEMEL SAĞLIK VE GÜVENLİK GEREKLERİ

4. Diğer tehlikeler

4.1. Durak kapısı ve kabin kapısı veya her iki kapı birlikte motorla çalıştırılıyorsa, hareket ederken olabilecek ezilme riskini önleyici bir cihaz donanımına sahip olmalıdır.

4.2. Durak kapısı, binayı yangından korumaya katkıda bulundukları takdirde, camlı kısmı olanlar da dahil olmak üzere, **bütünlük** açısından ve **yalıtım** (alevi kontrol altında tutması) ve **ısı iletimi** (termal radyasyon) açısından yangına karşı dirençli olmalıdır.

Integrity (E)

Insulation (I)

Transmission of heat (W)

YÖNETMELİK

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığından:

ASANSÖR PERİYODİK KONTROL YÖNETMELİĞİ

Mevcut asansör

15/8/2004

2025

Elektrik Tahrikli Asansörler	EK 5/A TS EN 81-1 +A3 & TS EN 81-80 7.5.1 → 7.5.25	EK 5/B TS EN 81-20 7.5.1 → 7.5.26
Hidrolik Tahrikli Asansörler	EK 6/A TS EN 81-2 +A3 & TS EN 81-80 6.4.1 → 6.4.25	EK 6/B TS EN 81-20 6.4.1 → 6.4.26

YÖNETMELİK

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınan:**ASANSÖR PERİYODİK KONTROL YÖNETMELİĞİ**

EK 5/A – ELEKTRİK TAHRİKLİ ASANSÖRLER İÇİN KONTROL KRİTERLERİ (TS EN 81-1+A3 & TS EN 81-80)

ANA MADDE NO	ALT MADDE NO	KONTROL KRİTERLERİ VE BU KRİTERLERE İLİŞKİN UYGUNSUZLUKLARIN TANIMI
7.5		Yangın durumunda, çalıştırmaya yönelik tedbirler
	7.5.1	Asansör yaptırıcısı veya bina sorumlusu tarafından asansör kontrol panosu ucuna kadar yangın algılama sisteminin/deprem sensörünün tesisat uçları getirilmelidir.
	7.5.2	Yüksek binalarda, topluma açık yapılarda asansör yangın uyarısı aldığıında makina gücü ile çalışan otomatik kapılı asansörler, durakta park halindeyken, kapılarını kapatıp belirlenmiş durağa duraksız hareket etmelidir. (TS EN 81-73 madde 5.3.1)
	7.5.3.	Tüm yapılardaki asansörlerde TS ISO 3864-1’e uygun asansörün yangın anında kullanılamayacağına dair bir yasak işareti kolaylıkla görülebilecek şekilde bütün duraklarda asansörün yakınında yer almalıdır. İşaretin büyüklüğü en az 50 mm ve grafik sembol Şekil-1’de gösterildiği gibi olmalıdır. (TS EN 81-73 madde 5.1.3)
	7.5.6	Yüksek binalarda, topluma açık yapılarda yangın anında asansör kabinin belirlenmiş durağa gitmesi ve yolcuların çıkmasının sağlanması amacıyla elektrik sinyali/sinyalleri otomatik yangın algılama ve alarm sistemi veya elle çağırma tertibatı tarafından sağlanmalıdır. (TS EN 81-73 madde 5.1.1)
	7.5.7	Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda asansör yangın uyarısı aldığıında bir arıza nedeniyle asansör durdurulmuş ise, yangın algılama sisteminden asansör kumanda sistemine giden sinyal, asansörün çalışmasını başlatmamalıdır. (TS EN 81-73 madde 5.1.2.1)
	7.5.8	Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda asansör yangın uyarısı aldığıında bakım veya elektrikli acil durum kumandaları yangın algılama sisteminden etkilenmemelidir. (TS EN 81-73 madde 5.1.2.2)
	7.5.10	Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda asansör yangın uyarısı aldığıında, bütün durak kumandaları ve “kapıyı tekrar açma butonu” dahil kabin kumandaları etkisiz kılınmalı ve bütün mevcut kayıtlı çağrılar iptal edilmelidir. (TS EN 81-73 madde 5.3.1)
	7.5.11	Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda elektrik sinyalinin elle çağırma tertibatının sağlandığı yerlerde, bu tertibat a) iki konumda kararlı çalışmalı, b) konumu hakkında herhangi bir hataya neden olmamak üzere açıkça işaretlenmeli, c) amacına uygun işaretlenmeli, d) binanın yönetim merkezinde veya belirlenmiş ana durakta yer almalı ve e) herkes tarafından erişilebilir ise yanlış kullanımlara karşı, örneğin cam bir panel arkasına yerleştirilmeli veya güvenli bir alana yerleştirilmelidir. (TS EN 81-73 madde 5.1.1)
	7.5.12	Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda yangın uyarısı almış asansör otomatik yangın algılama sistemi sıfırlandığında bu sistemden gelen elektrik sinyali ile veya yalnızca yetkili kişilerce sıfırlanabilecek şekilde tasarımlanmış elle çağırma sisteminin sıfırlanması ile otomatik olarak normal çalışacak hale getirilmelidir. (TS EN 81-73 madde 5.3.7)

YÖNETMELİK

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınan:**ASANSÖR PERİYODİK KONTROL YÖNETMELİĞİ****EK 5/A – ELEKTRİK TAHRİKLİ ASANSÖRLER İÇİN KONTROL KRİTERLERİ (TS EN 81-1+A3 & TS EN 81-80)**

ANA MADDE NO	ALT MADDE NO	KONTROL KRİTERLERİ VE BU KRİTERLERE İLİŞKİN UYGUNSUZLUKLARIN TANIMI
7.5		Yangın durumunda, çalıştırmaya yönelik tedbirler
	7.5.13	Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda birbirine bağlı asansör grubunda bir asansörün arızalanması diğer asansörlerin belirlenmiş durağa dönüşünü engellememelidir. (TS EN 81-73 madde 5.3.4)
	7.5.14	Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda asansör yangın uyarısı aldığıında elle çalışan veva makina gücü ile çalışan otomatik olmavan kapılar. kapılar açık durakta park
NOT 4 : Bu kontrol listesinde yer alan ... ve 7.5 maddelerinde belirtilen tehlikeli		durakta
durumun mevcut asansörde tespit edilmesi durumunda, mevcut asansöre bilgi etiketinin		ı kalmış
iliştirilmesi noktasında söz konusu tehlikeler değerlendirme dışında tutulur.		
	7.5.17	Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda asansör yangın uyarısı aldığıında belirlenmiş durağa doğru hareket eden asansörler belirlenmiş durağa duraksız harekete devam etmelidir. (TS EN 81-73 madde 5.3.1)
	7.5.18	Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda asansör yangın uyarısı aldığıında güvenlik tertibatının çalışması nedeniyle hareketi engellenen asansörler hareketsiz kalmalıdır. (TS EN 81-73 madde 5.3.1)
	7.5.19	Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda elle çalışan kapıları bulunan asansörler belirlenmiş durağa geldiğinde kapılarının kilitleri açılmalı ve asansör hizmet dışı kalmalıdır. (TS EN 81-73 madde 5.3.6)
	7.5.20	Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda asansörlerde ısı veya dumandan etkilenebilecek kapı hareket yönünü değiştirme cihazları, kapıların kapalı kalmasını sağlamak üzere etkisiz kılınmalıdır. (TS EN 81-73 madde 7.5.2.1.1.3)

YÖNETMELİK

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınan:**ASANSÖR PERİYODİK KONTROL YÖNETMELİĞİ****EK 5/B – ELEKTRİK TAHRİKLİ ASANSÖRLER İÇİN KONTROL KRİTERLERİ (TS EN 81-20)**

ANA MADDE NO	ALT MADDE NO	KONTROL KRİTERLERİ VE BU KRİTERLERE İLİŞKİN UYGUNSUZLUKLARIN TANIMI
7.5		Yangın durumunda, çalıştırmaya yönelik tedbirler
	7.5.1	Asansör yapıtıcısı veya bina sorumlusu tarafından asansör kontrol panosu ucuna kadar yangın algılama sisteminin/deprem sensörünün tesisat uçları getirilmelidir.
	7.5.2	Yangın söndürücü sistemler kullanıldığında, bu yangın söndürücülerin etkin hale gelmesi; sadece asansör durakta duruyorken ve asansör elektrik beslemesi ve aydınlatma donanımı otomatik bir şekilde yangın veya duman tespit sistemi tarafından kapatıldığında mümkün olmalıdır. (Makina dairesi ve kuyuda)
	7.5.3.	Yüksek binalarda, topluma açık yapılarda asansör yangın uyarısı aldığında makina gücü ile çalışan otomatik kapılı asansörler, durakta park hâlindeyken, kapılarını kapatıp belirlenmiş durağa duraksız hareket etmelidir. (TS EN 81-73 standardı madde 5.3.1)
	7.5.4	Tüm yapılardaki asansörlerde TS ISO 3864-1 standardına uygun asansörün yangın anında kullanılmayacağına dair bir yasak işareti kolaylıkla görülebilecek şekilde bütün duraklarda asansörün yakınında yer almalıdır. İşaretin büyüklüğü en az 50 mm ve grafik sembolü Şekil-1’de gösterildiği gibi olmalıdır. (TS EN 81-73 madde 5.1.3)
	7.5.7	Yüksek binalarda, topluma açık yapılarda yangın anında asansör kabinin belirlenmiş durağa gitmesi ve yolcuların çıkmasının sağlanması amacıyla elektrik sinyali/sinyalleri otomatik yangın algılama ve alarm sistemi veya elle çağırma tertibatı tarafından sağlanmalıdır. (TS EN 81-73 standardı madde 5.1.1)
	7.5.8	Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda asansör yangın uyarısı aldığında bir arıza nedeniyle asansör durdurulmuş ise, yangın algılama sisteminden asansör kumanda sistemine giden sinyal, asansörün çalışmasını başlatmamalıdır. (TS EN 81-73 standardı madde 5.1.2.1)
	7.5.9	Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda asansör yangın uyarısı aldığında bakım veya elektrikli acil durum kumandaları yangın algılama sisteminden etkilenmemelidir. (TS EN 81-73 standardı madde 5.1.2.2)
	7.5.11	Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda asansör yangın uyarısı aldığında, bütün durak kumandaları ve “kapıyı tekrar açma butonu” dâhil kabin kumandaları etkisiz kılınmalı ve bütün mevcut kayıtlı çağrılar iptal edilmelidir. (TS EN 81-73 madde 5.3.1)
	7.5.12	Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda elektrik sinyalinin elle çağırma tertibatının sağlandığı yerlerde, bu tertibat a) iki konumda kararlı çalışmalı, b) konumu hakkında herhangi bir hataya neden olmamak üzere açıkça işaretlenmeli, c) amacına uygun işaretlenmeli, d) binanın yönetim merkezinde veya belirlenmiş ana durakta yer almalı ve e) herkes tarafından erişilebilir ise yanlış kullanımlara karşı, örneğin, cam bir panel arkasına yerleştirilmeli veya güvenli bir alana yerleştirilmelidir. (TS EN 81-73 madde 5.1.1)

YÖNETMELİK

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınan:**ASANSÖR PERİYODİK KONTROL YÖNETMELİĞİ****EK 5/B – ELEKTRİK TAHRİKLİ ASANSÖRLER İÇİN KONTROL KRİTERLERİ (TS EN 81-20)****KONTROL KRİTERLERİ VE BU KRİTERLERE İLİŞKİN UYGUNSUZLUKLARIN TANIMI**

ANA MADDE NO	ALT MADDE NO	KONTROL KRİTERLERİ VE BU KRİTERLERE İLİŞKİN UYGUNSUZLUKLARIN TANIMI
7.5		Yangın durumunda, çalıştırmaya yönelik tedbirler
	7.5.13	Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda yangın uyarısı almış asansör otomatik yangın algılama sistemi sıfırlandığında Bu sistemden gelen elektrik sinyali ile veya yalnızca yetkili kişilerce sıfırlanabilecek şekilde tasarımlanmış elle çağırma sisteminin sıfırlanması ile otomatik olarak normal çalışacak hâle gelmelidir. (TS EN 81-73 madde 5.3.7)
	7.5.14	Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda birbirine bağlı asansör grubunda bir asansörün arızalanması diğer asansörlerin belirlenmiş durağa dönüşünü engellememelidir.(TS EN 81-73 madde 5.3.4)
	7.5.15	Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda asansör yangın uyarısı aldığıında elle çalışan veya makina gücü ile çalışan otomatik olmayan kapılar, kapılar açık durakta park hâlindeyse, durakta hareketsiz hâlde kalmalıdır. Kapılar kapalı ise belirlenmiş durağa duraksız hareket etmelidir. (TS EN 81-73 madde 5.3.1)
	7.5.16	Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda asansör yangın uyarısı aldığıında belirlenmiş duraktan uzaklaşan asansörler normal olarak durmalı ve mümkün olan en yakın durakta kapıları açılmadan hareket yönünü değiştirmeli ve belirlenmiş durağa gitmelidir.
	7.5.17	Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda makina gücü ile çalışan kapıları bulunan asansörler belirlenmiş durağa geldiğinde kabin ve durak kapıları açık ve hizmet dışı kalmış olarak park hâlinde kalmalıdır. (TS EN 81-73 madde 5.3.5)
	7.5.18	Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda asansör yangın uyarısı aldığıında belirlenmiş durağa doğru hareket eden asansörler belirlenmiş durağa duraksız harekete devam etmelidir. (TS EN 81-73 madde 5.3.1)
	7.5.19	Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda asansör yangın uyarısı aldığıında güvenlik tertibatının çalışması nedeniyle hareketi engellenen asansörler hareketsiz kalmalıdır. (TS EN 81-73 madde 5.3.1)
	7.5.20	Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda elle çalışan kapıları bulunan asansörler belirlenmiş durağa geldiğinde kapılarının kilitleri açılmalı ve asansör hizmet dışı kalmalıdır. (TS EN 81-73 madde 5.3.6)

YÖNETMELİK

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınan:**ASANSÖR PERİYODİK KONTROL YÖNETMELİĞİ****EK 6/A – HİDROLİK TAHRİKLİ ASANSÖRLER İÇİN KONTROL KRİTERLERİ (TS EN 81-1+A3 & TS EN 81-80)**

ANA MADDE NO	ALT MADDE NO	KONTROL KRİTERLERİ VE BU KRİTERLERE İLİŞKİN UYGUNSUZLUKLARIN TANIMI
6.4		Yangın durumunda, çalıştırmaya yönelik tedbirler
	6.4.1	Asansör yaptırıcısı veya bina sorumlusu tarafından asansör kontrol panosu ucuna kadar yangın algılama sisteminin/deprem sensörünün tesisat uçları getirilmelidir.
	6.4.2	Yüksek binalarda, topluma açık yapılarda asansör yangın uyarısı aldığıında makina gücü ile çalışan otomatik kapılı asansörler, durakta park hâlindeyken, kapılarını kapatıp belirlenmiş durağa duraksız hareket etmelidir. (TS EN 81-73 madde 5.3.1)
	6.4.3.	Tüm yapılardaki asansörlerde ISO 3864-1’e uygun asansörün yangın anında kullanılmayacağına dair bir yasak işareti kolaylıkla görülebilecek şekilde bütün duraklarda asansörün yakınında yer almalıdır. İşaretin büyüklüğü en az 50 mm ve grafik sembolü Şekil-1’de gösterildiği gibi olmalıdır. (TS EN 81-73 madde 5.1.3)
	6.4.6	Yüksek binalarda, topluma açık yapılarda yangın anında asansör kabinin belirlenmiş durağa gitmesi ve yolcuların çıkmasının sağlanması amacıyla elektrik sinyali/sinyalleri otomatik yangın algılama ve alarm sistemi veya elle çağırma tertibatı tarafından sağlanmalıdır. (TS EN 81-73 madde 5.1.1)
	6.4.7	Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda asansör yangın uyarısı aldığıında bir arıza nedeniyle asansör durdurulmuş ise, yangın algılama sisteminden asansör kumanda sistemine giden sinyal, asansörün çalışmasını başlatmamalıdır. (TS EN 81-73 madde 5.1.2.1)
	6.4.8	Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda asansör yangın uyarısı aldığıında bakım veya elektrikli acil durum kumandaları yangın algılama sisteminden etkilenmemelidir. (TS EN 81-73 madde 5.1.2.2)
	6.4.10	Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda asansör yangın uyarısı aldığıında, bütün durak kumandaları ve “kapıyı tekrar açma butonu” dâhil kabin kumandaları etkisiz kılınmalı ve bütün mevcut kayıtlı çağrılar iptal edilmelidir. (TS EN 81-73 madde 5.3.1)
	6.4.11	Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda elektrik sinyalinin elle çağırma tertibatının sağlandığı yerlerde, bu tertibat a) iki konumda kararlı çalışmalı, b) konumu hakkında herhangi bir hataya neden olmamak üzere açıkça işaretlenmeli, c) amacına uygun işaretlenmeli, d) binanın yönetim merkezinde veya belirlenmiş ana durakta yer almalı ve e) herkes tarafından erişilebilir ise yanlış kullanımlara karşı, örneğin, cam bir panel arkasına yerleştirilmeli veya güvenli bir alana yerleştirilmelidir. (TS EN 81-73 madde 5.1.1)
	6.4.12	Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda yangın uyarısı almış asansör otomatik yangın algılama sistemi sıfırlandığında Bu sistemden gelen elektrik sinyali ile veya yalnızca yetkili kişilerce sıfırlanabilecek şekilde tasarımlanmış elle çağırma sisteminin sıfırlanması ile otomatik olarak normal çalışacak hâle gelmelidir. (TS EN 81-73 madde 5.3.7)

YÖNETMELİK

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınan:

ASANSÖR PERİYODİK KONTROL YÖNETMELİĞİ**EK 6/A – HİDROLİK TAHRİKLİ ASANSÖRLER İÇİN KONTROL KRİTERLERİ (TS EN 81-1+A3 & TS EN 81-80)**

ANA MADDE NO	ALT MADDE NO	KONTROL KRİTERLERİ VE BU KRİTERLERE İLİŞKİN UYGUNSUZLUKLARIN TANIMI
6.4		Yangın durumunda, çalıştırmaya yönelik tedbirler
	6.4.13	Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda birbirine bağlı asansör grubunda bir asansörün arızalanması diğer asansörlerin belirlenmiş durağa dönüşünü engellememelidir. (TS EN 81-73 madde 5.3.4)
	6.4.14	Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda asansör yangın uyarısı aldığıında elle çalışan veva makina gücü ile çalışan otomatik olmayan kapılar, kapılar açık durakta park
		durakta
		ı kalmış
		am
		lır. (TS
		EN 81-73 madde 5.3.4)
	6.4.19	Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda elle çalışan kapıları bulunan asansörler belirlenmiş durağa geldiğinde kapılarının kilitleri açılmalı ve asansör hizmet dışı kalmalıdır.(TS EN 81-73 madde 5.3.6)
	6.4.20	Yüksek binalarda ve topluma açık yapılardaki asansörlerde ısı veya dumandan etkilenebilecek kapı hareket yönünü değiştirme cihazları, kapıların kapalı kalmasını sağlamak üzere etkisiz kılınmalıdır. (TS EN 81-2 madde 7.5.2.1.1.)

YÖNETMELİK

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınan:**ASANSÖR PERİYODİK KONTROL YÖNETMELİĞİ****EK 6/B – HİDROLİK TAHRİKLİ ASANSÖRLER İÇİN KONTROL KRİTERLERİ (TS EN 81-20)**

ANA MADDE NO	ALT MADDE NO	KONTROL KRİTERLERİ VE BU KRİTERLERE İLİŞKİN UYGUNSUZLUKLARIN TANIMI
6.4		Yangın durumunda, çalıştırmaya yönelik tedbirler
	6.4.1	Asansör yapıtıcısı veya bina sorumlusu tarafından asansör kontrol panosu ucuna kadar yangın algılama sisteminin/deprem sensörünün tesisat uçları getirilmelidir.
	6.4.2	Yangın söndürücü sistemler kullanıldığında, bu yangın söndürücülerin etkin hale gelmesi; sadece asansör durakta duruyorken ve asansör elektrik beslemesi ve aydınlatma donanımı otomatik bir şekilde yangın veya duman tespit sistemi tarafından kapatıldığında mümkün olmalıdır. (Makina dairesi ve kuyuda)
	6.4.3.	Yüksek binalarda, topluma açık yapılarda asansör yangın uyarısı aldığıında makina gücü ile çalışan otomatik kapılı asansörler, durakta park hâlindeyken, kapılarını kapatıp belirlenmiş durağa duraksız hareket etmelidir. (TS EN 81-73 madde 5.3.1)
	6.4.4	Tüm yapılardaki asansörlerde TS ISO 3864-1 standardına uygun asansörün yangın anında kullanılmayacağına dair bir yasak işareti kolaylıkla görülebilecek şekilde bütün duraklarda asansörün yakınında yer almalıdır. İşaretin büyüklüğü en az 50 mm ve grafik sembolü Şekil-1'de gösterildiği gibi olmalıdır. (TS EN 81-73 madde 5.1.3)
	6.4.7	Yüksek binalarda, topluma açık yapılarda yangın anında asansör kabinin belirlenmiş durağa gitmesi ve yolcuların çıkmasının sağlanması amacıyla elektrik sinyali/sinyalleri otomatik yangın algılama ve alarm sistemi veya elle çağırma tertibatı tarafından sağlanmalıdır. (TS EN 81-73 madde 5.1.1)
	6.4.8	Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda asansör yangın uyarısı aldığıında bir arıza nedeniyle asansör durdurulmuş ise, yangın algılama sisteminden asansör kumanda sistemine giden sinyal, asansörün çalışmasını başlatmamalıdır. (TS EN 81-73 madde 5.1.2.1)
	6.4.9	Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda asansör yangın uyarısı aldığıında bakım veya elektrikli acil durum kumandaları yangın algılama sisteminden etkilenmemelidir. (TS EN 81-73 madde 5.1.2.2)
	6.4.11	Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda asansör yangın uyarısı aldığıında, bütün durak kumandaları ve “kapıyı tekrar açma butonu” dâhil kabin kumandaları etkisiz kılınmalı ve bütün mevcut kayıtlı çağrılar iptal edilmelidir. (TS EN 81-73 madde 5.3.1)
	6.4.12	Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda elektrik sinyalinin elle çağırma tertibatının sağlandığı yerlerde, bu tertibat a) iki konumda kararlı çalışmalı, b) konumu hakkında herhangi bir hataya neden olmamak üzere açıkça işaretlenmeli, c) amacına uygun işaretlenmeli, d) binanın yönetim merkezinde veya belirlenmiş ana durakta yer almalı ve e) herkes tarafından erişilebilir ise yanlış kullanımlara karşı, örneğin, cam bir panel arkasına yerleştirilmeli veya güvenli bir alana yerleştirilmelidir. (TS EN 81-73 madde 5.1.1)

YÖNETMELİK

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınan:**ASANSÖR PERİYODİK KONTROL YÖNETMELİĞİ****EK 6/B – HİDROLİK TAHRİKLİ ASANSÖRLER İÇİN KONTROL KRİTERLERİ (TS EN 81-20)****KONTROL KRİTERLERİ VE BU KRİTERLERE İLİŞKİN UYGUNSUZLUKLARIN TANIMI**

ANA MADDE NO	ALT MADDE NO	
6.4		Yangın durumunda, çalıştırmaya yönelik tedbirler
	6.4.13	Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda yangın uyarısı almış asansör otomatik yangın algılama sistemi sıfırlandığında Bu sistemden gelen elektrik sinyali ile veya yalnızca yetkili kişilerce sıfırlanabilecek şekilde tasarımlanmış elle çağırma sisteminin sıfırlanması ile otomatik olarak normal çalışacak hâle gelmelidir. (TS EN 81-73 madde 5.3.7)
	6.4.14	Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda birbirine bağlı asansör grubunda bir asansörün arızalanması diğer asansörlerin belirlenmiş durağa dönüşünü engellememelidir. (TS EN 81-73 madde 5.3.4)
	6.4.15	Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda asansör yangın uyarısı aldığıında elle çalışan veya makina gücü ile çalışan otomatik olmayan kapılar, kapılar açık durakta park hâlindeyse, durakta hareketsiz hâlde kalmalıdır. Kapılar kapalı ise belirlenmiş durağa duraksız hareket etmelidir. (TS EN 81-73 madde 5.3.1)
	6.4.16	Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda asansör yangın uyarısı aldığıında belirlenmiş duraktan uzaklaşan asansörler normal olarak durmalı ve mümkün olan en yakın durakta kapıları açılmadan hareket yönünü değiştirmeli ve belirlenmiş durağa gitmelidir.
	6.4.17	Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda makina gücü ile çalışan kapıları bulunan asansörler belirlenmiş durağa geldiğinde kabin ve durak kapıları açık ve hizmet dışı kalmış olarak park hâlinde kalmalıdır. (TS EN 81-73 madde 5.3.5)
	6.4.18	Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda asansör yangın uyarısı aldığıında belirlenmiş durağa doğru hareket eden asansörler belirlenmiş durağa duraksız harekete devam etmelidir. (TS EN 81-73 madde 5.3.1)
	6.4.19	Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda asansör yangın uyarısı aldığıında güvenlik tertibatının çalışması nedeniyle hareketi engellenen asansörler hareketsiz kalmalıdır. (TS EN 81-73 madde 5.3.1)
	6.4.20	Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda elle çalışan kapıları bulunan asansörler belirlenmiş durağa geldiğinde kapılarının kilitleri açılmalı ve asansör hizmet dışı kalmalıdır. (TS EN 81-73 madde 5.3.6)

YÖNETMELİK

BINALARIN YANGINDAN KORUNMASI HAKKINDA YÖNETMELİK

Asansörlerin özellikleri

MADDE 62 – (1) (Değişik : 10/8/2009-2009/15316 K.) Asansör sistemleri, 31/1/2007 tarih ve 26420 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Asansör Yönetmeliği (95/16/AT) ve 18/11/2008 tarihli ve 27058 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Asansör Bakım ve İşletim Yönetmeliğine uygun olarak imal ve tesis edilir.

(2) Asansör kuyusu ve makina dairesi, yangına en az 60 dakika dayanıklı ve yanıcı olmayan malzemeden yapılır.

(3) Aynı kuyu içinde 3’den fazla asansör kabini düzenlenemez. 4 asansör kabini düzenlendiği takdirde, ikişerli gruplar halinde araları yangına 60 dakika dayanıklı bir malzeme ile ayrılır.

(4) Asansör kuyusunda en az 0.1 m² olmak üzere kuyu alanının 0.025 katı kadar bir havalandırma ve dumandan arındırma bacası bulundurulur veya kuyular basınçlandırılır. Aynı anda bodrum katlara da hizmet veren asansörler, bodrum katlarda korunmuş bir koridordan veya bir yangın güvenlik holünden ulaşılması gerekir. Asansörlerin kapıları, koridor, hol ve benzeri alanlar dışında doğrudan kullanım alanlarına açılmaz.

(5) Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda kullanılan asansörlerin aşağıda belirtilen esaslara uygun olması gerekir.

a) Asansörlerin, yangın uyarıcı aldıklarında kapılarını açmadan doğrultuları ne olursa olsun otomatik olarak acil çıkış katına dönecek ve kapıları açık bekleyecek özellikte olması gerekir. Ancak, asansörlerin gerektiğinde yetkililer tarafından kullanılabilecek elektrikli sistem sahip olması da gerekir.

b) Asansörlerin, yangın uyarısı aldığı anda, kat ve koridor çağrılarını kabul etmemesi gerekir.

c) Birinci ve ikinci derecede deprem bölgelerinde bulunan yüksek binalarda, deprem sensörlerinden uyarı alarak asansörlerin deprem sırasında durabileceği en yakın kata gidip, kapılarını açıp, hareket etmeyecek tertibat ve programa sahip olması gerekir.

(6) Asansör kapısı, yangın merdiven yuvasına açılmaz.

(7) Asansör kapılarının yangına karşı en az 30 dakika dayanıklı ve duman sızdırmaz olması, yapı yüksekliği 51,50 m’den yüksek binalarda yangına karşı en az 60 dakika dayanıklı ve duman sızdırmaz olması gerekir.

YÖNETMELİK

BINALARIN YANGINDAN KORUNMASI HAKKINDA YÖNETMELİKTE
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK

MADDE 11 – Aynı Yönetmeliğin 62 nci maddesinin dördüncü fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiş, yedinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Otoparklara asansörlerin ve yürüyen merdivenlerin önüne lamine cam ile hol oluşturulması durumunda otopark bölümü ve cam, yağmurlama sistemi ile korunur.”

“(7) Asansör kat kapılarının TS EN 81-58 standardında belirtilen özellikleri haiz ve Ek-3/B’de belirtilen yangın dayanım özelliklerine sahip olması gerekir.

(8) Asansör kabini dışında asansör holünde, kolayca okunabilecek büyüklükte “YANGIN SIRASINDA KULLANILMAZ” levhasının olması zorunludur.”

Ek-3/B Yapı Elemanlarının Yangına Dayanım (Direnç) Süreleri			
	Yapı Elemanı	Yangın Dayanım Süresi (dak)	Etkilenen Yüzey
12	Asansör kat kapıları a) Yapı yüksekliği 51,50 m’den yüksek binalarda b) Yapı yüksekliği 51,50 m’den alçak binalarda	E 60 E 30	Etkilenen yüzeyler Etkilenen yüzeyler

16/3/2015 tarihli ve 2015/7401 sayılı Bakanlar Kurulu Eki Kararın 21 inci maddesiyle eklenmiştir

YÖNETMELİK

BINALARIN YANGINDAN KORUNMASI HAKKINDA YÖNETMELİK

Ek-3/C Bina Kullanım Sınıflarına Göre Yangına Dayanım (Direnç) Süreleri (Değişik: 10/8/2009-2009/15316 K.)

Bina Kullanım Sınıfları	Yapı Elemanlarının Yangına Dayanım Süreleri (dak)					
	Bodrum Katlar ⁽¹⁾			Giriş veya Üst Katlar		
	(üstündeki döşeme dahil)					
	Bodrum Kat(ların) Derinliği*(m)			Bina Yüksekliği (m)		
	10 m'den fazla	10 m'den az	5 m'den az	21,50 m'den az	30,50 m'den az	30,50 m'den fazla
1. Konutlar						
a) Bir ve İki Ailelik Evler	---	30 ⁽²⁾	30	60	---	---
b) Apartmanlar	90	60	30 ⁽²⁾	60	90	120
2. Konaklama Amaçlı Binalar						
- yağmurlama sistemi yok	90	60	60	60	90	İzin verilmez.
- yağmurlama sistemli	60	60	30 ⁽²⁾	60	60	120 ⁽³⁾
3. Kurumsal Binalar						
- yağmurlama sistemi yok	90	60	60	60	90	İzin verilmez.
- yağmurlama sistemli	90	60	30 ⁽²⁾	60	90	120 ⁽³⁾
4. Büro Binaları						
- yağmurlama sistemi yok	90	60	30 ⁽²⁾	60	90	İzin verilmez.
- yağmurlama sistemli	60	60	30 ⁽²⁾	30 ⁽²⁾	60	120 ⁽³⁾
5. Ticaret Amaçlı Binalar						
- yağmurlama sistemi yok	90	60	60	60	90	İzin verilmez.
- yağmurlama sistemli	60	60	30 ⁽²⁾	30 ⁽²⁾	60	120 ⁽³⁾
6. Endüstriyel Yapılar						
- yağmurlama sistemi yok	120	90	60	90	120	İzin verilmez.
- yağmurlama sistemli	90	60	30 ⁽²⁾	60	90	120 ⁽³⁾
8. Depolama Amaçlı Tesisler						
a) Depolar						
- yağmurlama sistemi yok	120	90	60	90	120	İzin verilmez.
- yağmurlama sistemli	90	60	30 ⁽²⁾	60	90	120 ⁽³⁾
b) Otopark						
- açık otoparklar	---	---	15 ⁽²⁾⁽⁴⁾	15 ⁽²⁾⁽⁴⁾	15 ⁽²⁾⁽⁴⁾	60
- diğer otoparklar	90	60	30 ⁽²⁾	60	90	120 ⁽³⁾

120

İzin verilmez.

120⁽³⁾

TÜRK STANDARDI
TURKISH STANDARD

TS EN 81-58

Ocak 2004

Eylül 2022

ICS 13.220.50; 91.140.90

**ASANSÖRLER – YAPIM VE MONTAJ İÇİN GÜVENLİK
KURALLARI - MUAYENE VE DENEYLER –
BÖLÜM 58: KAT KAPILARI İÇİN YANGINA KARŞI
DAYANIKLILIK DENEYİ**

Safety rules for the construction and installation of lifts –
Examination and tests – Part 58: Landing doors fire resistance
test

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ
Necatibey Caddesi No.112 Bakanlıklar/ANKARA

TÜRK STANDARDI
TURKISH STANDARD

TS EN 81-73

Şubat 2006

Kasım 2020

ICS 91.140.90; 13.220.50

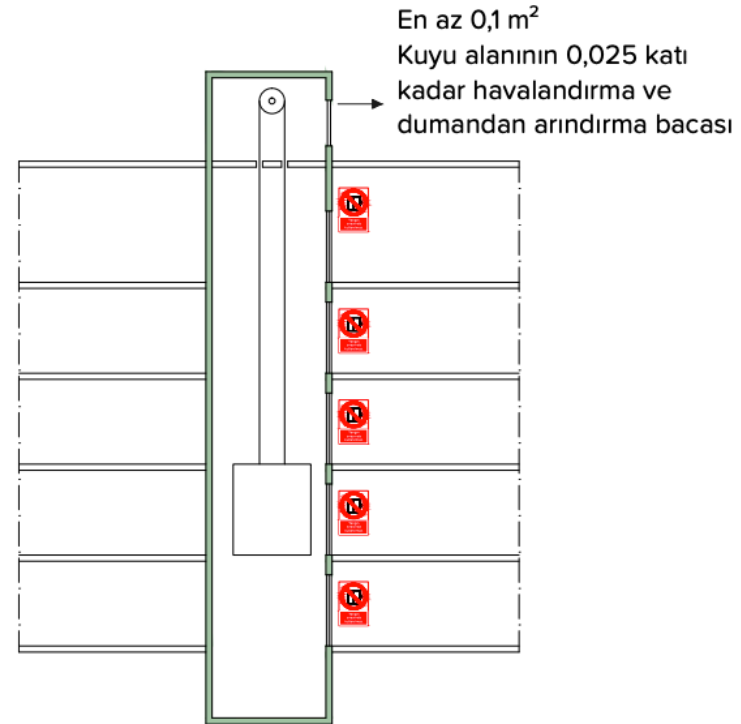
**ASANSÖRLER – YAPIM VE MONTAJ İÇİN GÜVENLİK
KURALLARI- YOLCU VE YÜK ASANSÖRLERİ İÇİN ÖZEL
UYGULAMALAR – BÖLÜM 73: YANGIN ANINDA
ASANSÖRLERİN DAVRANIŞI**

Safety rules for the construction and installation of lifts -
Particular applications for passenger and goods passenger
lifts - Part 73: Behaviour of lifts in the event of fire

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ
Necatibey Caddesi No.112 Bakanlıklar/ANKARA

- Yangına 60 dakika dayanıklı malzeme
- Yangına en az 60 dakika dayanıklı ve yanıcı olmayan malzeme
- Asansör kapıları
TS EN 81-58 standartına uygun
Ek 3/B'deki yangın dayanım özelliklerine sahip
- Yangın sırasında kullanılmaz levhası

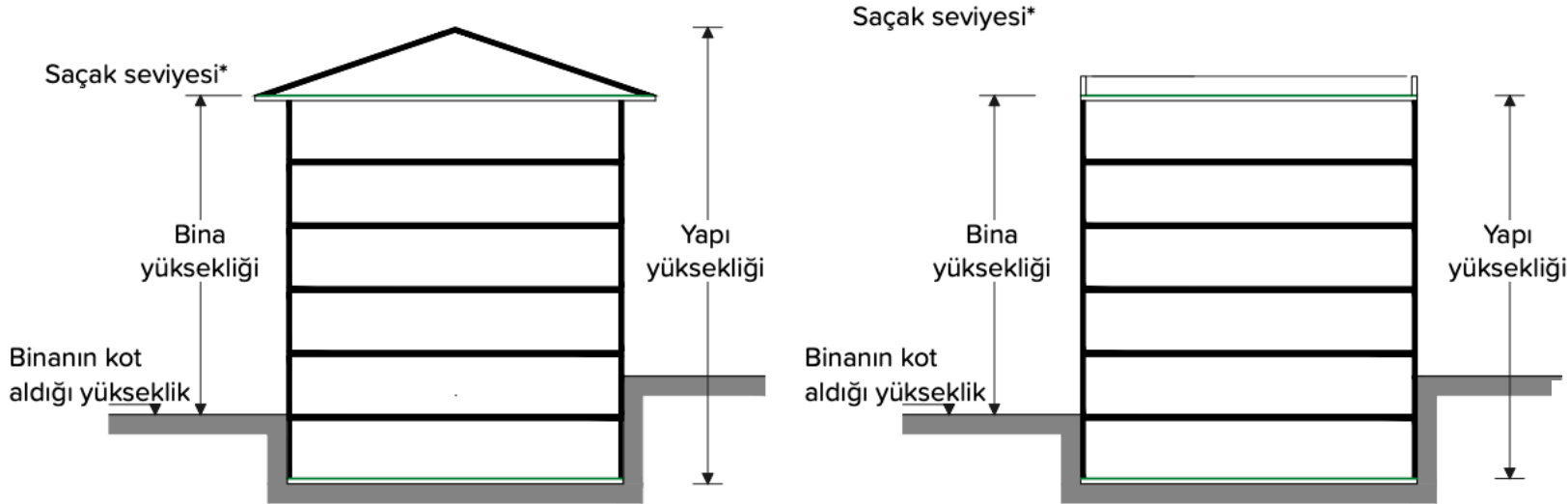
Şekil 62.2-3-4-7-8: Asansörlerin özellikleri

Terminoloji

Yangına dayanım sembolü	EN 81-58	TS EN 81-58	Asansör Yönetmeliği	Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik
E	Integrity	Sızdırmazlık	Bütünlük	Bütünlük
I	Thermal insulation	Isıl yalıtım	Yalıtım	Yalıtım
W	Radiation	Işıma	Isı iletimi	Işınım yayma
S				Duman sızıntısı

Yüksek yapı tanımı nedir ?

Asansör Periyodik Kontrol Yönetmeliği	Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik	Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği
Açıklama yok	Bina yüksekliği 30,5 m'den yüksek Yapı yüksekliği 51,5 m'den yüksek	Bina yüksekliği 21,5 m'den yüksek Yapı yüksekliği 30,5 m'den yüksek

Mevcut yangınla mücadele ekipmanının maksimum erişiminden daha yükseğe uzanan bir yapı.

68 Metre Merdiven Aracı

Topluma (kamuya) açık yapı (umumi bina) nedir ?

Asansör Periyodik Kontrol Yönetmeliği

Açıklama yok

Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik

Kamuya açık bina: Otel, sinema, tiyatro, hastane, lokanta, okul, yurt, lokal, işyeri, açık ve kapalı spor tesisleri, eğitim ve dinlenme tesisi ve benzeri binalar.

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği

Umumi bina: Resmi binalar, ibadet yerleri, eğitim, sağlık tesisleri, sinema, tiyatro, opera, müze, kütüphane, konferans salonu gibi kültürel binalar ile gazino, düğün salonu gibi eğlence yapıları, otel, yurt, iş hanı, büro, pasaj, çarşı, alışveriş merkezi gibi ticari yapılar, spor tesisleri, genel otopark, akaryakıt istasyonu, şehirlerarası dinlenme tesisleri, ulaştırma istasyonları ve buna benzer umumun kullanımına mahsus binalar.

Belirlenmiş durak – ana durak nedir?

Asansör Periyodik Kontrol Yönetmeliği

Belirlenmiş durak : Açıklama yok
Belirlenmiş ana durak : Açıklama yok

Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik

Acil çıkış katı : Açıklama yok
YOK

TS EN 81-73

Belirlenmiş durak : Yangın sırasında, kişilerin asansörden, binaya ve binanın bir alanına güvenli şekilde çıkabilmesi için bina tahliye stratejisi ile tayin edilmiş kat.

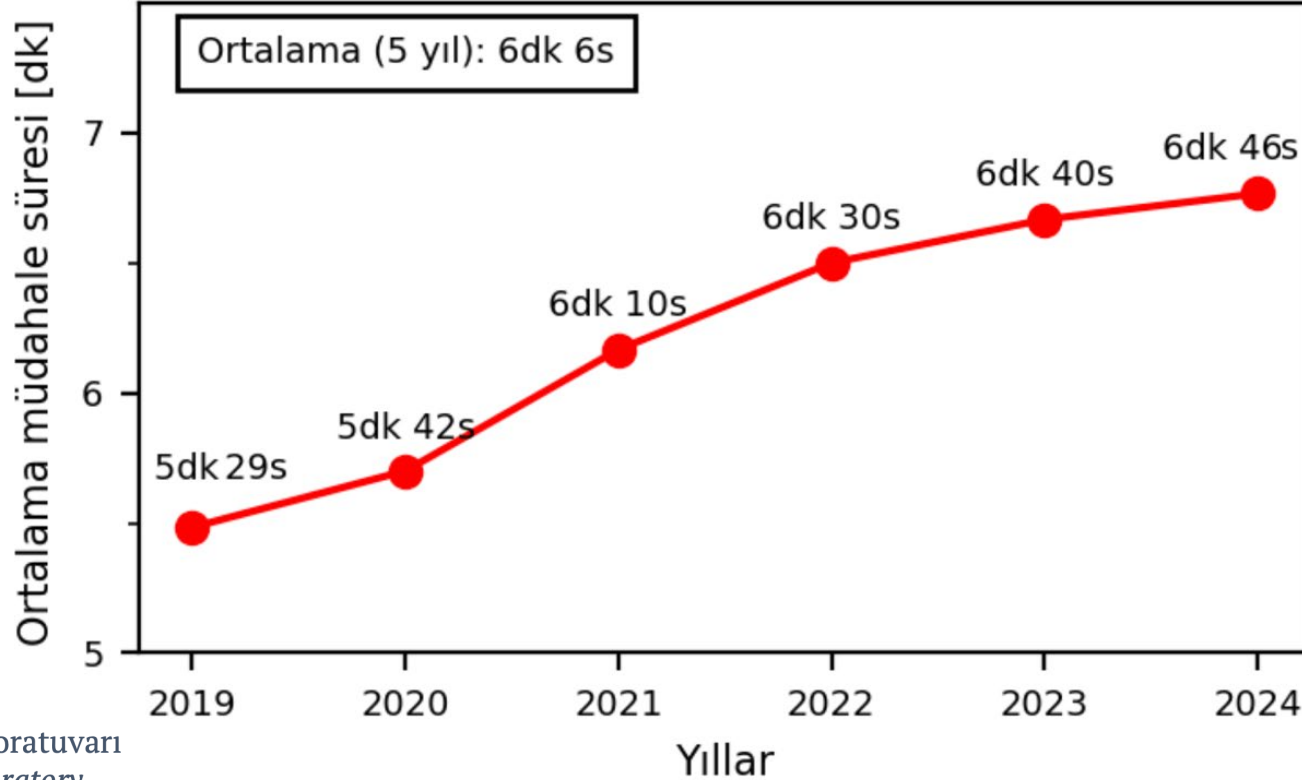
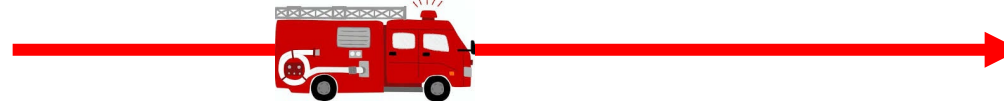
Belirlenmiş ana durak : Sistemde başka belirlenmiş durak/duraklar öngörülmüşse, ana çıkış katı olarak tayin edilmiş kat.

Alternatif belirlenmiş durak/duraklar : Belirlenmiş ana durakta yangın otomatik olarak algılanmışsa bina tahliye stratejisi ile asansörün gidebileceği tayin edilmiş kat/katlar.

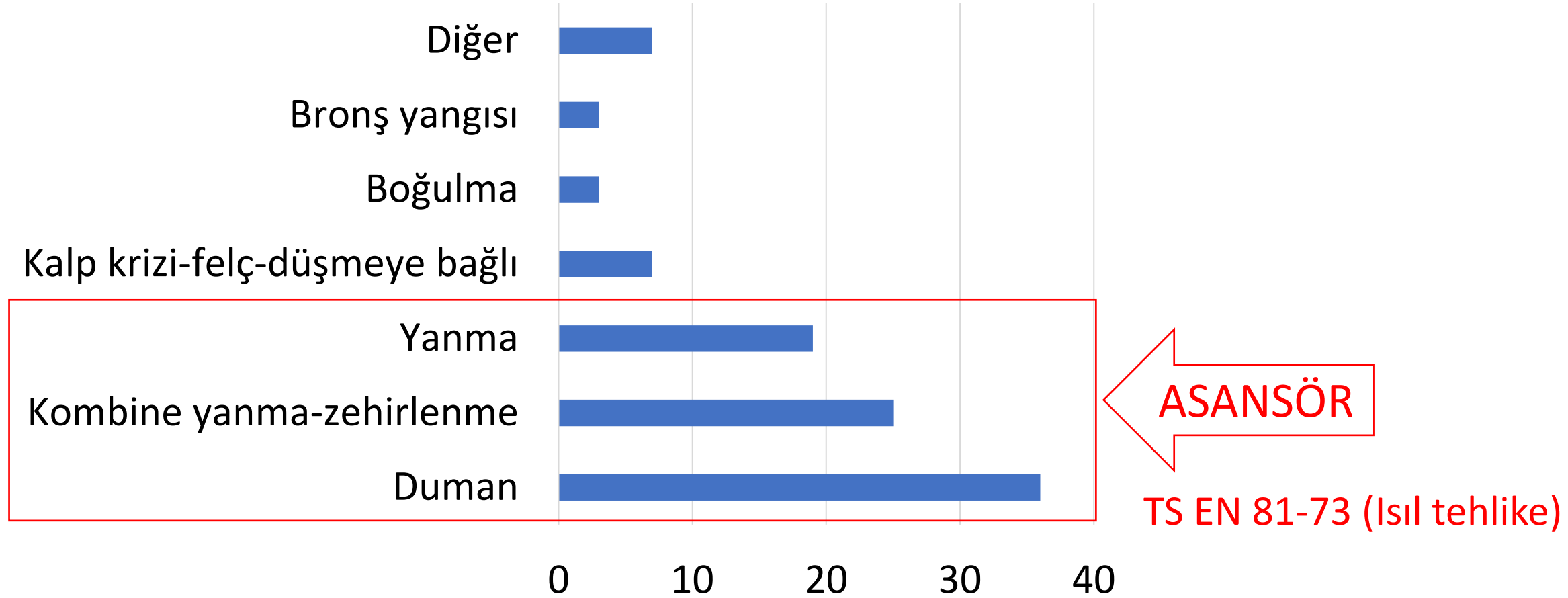
İSTANBUL
İTFAİYESİ

ortalama müdahale süreleri

*Kartalkaya'da otel
yangınında Bolu
İtfaiyesi'nin ihbar aldıktan
57 dakika sonra yangına
müdahalesi*

Yangın kazalarında ölüm nedenleri

Isıl tehlikeler (ısı veya duman nedeniyle kirlilik)

TS EN 81-73	Açıklama (kısaltılmış)	Gözle muayene	Fonksiyonel deney	Döküman kontrolü
Madde 5.1	Genel	✗ (1, 3)	✗ (2)	
Madde 5.2	Alarm - kumanda seri ara birim			✗
Madde 5.3.1(a)	Kabin kumanda etkisiz	✗	✗	✗
Madde 5.3.1(b)	Kayıtlı çağrı iptali	✗	✗	✗
Madde 5.3.1(c)	Otomatik komutlar	✗	✗	✗
Madde 5.3.2	Kapı hareket yönü etkisiz		✗	
Madde 5.3.3	En alt durağa gönderme etkisiz		✗	
Madde 5.3.5	Kapı açık/ hizmet dışı		✗	
Madde 5.3.7	Sistem sıfırlama ile normal		✗	
Madde 5.4	Belirlenmiş durak		✗	

Öncesi Sonrası

Öncesi Sonrası

Öncesi Sonrası

Öncesi Sonrası

Öncesi Sonrası

Asansör kabini

Asansör kabini

Asansör kat kapısı

Asansör kat kapısı

Asansör kat kapısı

Grenfell Kule yangını - 2017

1967 yılında tasarlanan 1974 yılında inşaatı tamamlandı

67,3 metre yüksekliğinde 24 katlı

70 itfaiye aracı, 250 itfaiyeci 60 saatte kontrol altına alındı

Tüm katlar alev ve dumanlar içinde kaldı

72 ölü ve 72 yaralı

YANGIN ÖNCESİ, ANINDA VE SONRASINDA ASANSÖRLER

Prof.Dr. C. Erdem İmrak
Asansör Teknolojileri Laboratuvarı
İ.T.Ü Makina Fakültesi